

Calamiteitenwijzer Prisma

Weet wat te
doen bij
een
calamiteit

moderne zorg op basis van traditie

DENK VOORUIT

VOORWOORD

Een leven zonder risico's bestaat niet; brand, noodweer, het uitvallen van nutsvoorzieningen, dit zijn allemaal situaties die kunnen ontstaan en waar we geen invloed op hebben. Maar we hebben wel invloed op de manier waarop we met calamiteiten omgaan en hoe we op calamiteiten voorbereid zijn.

Om goed te weten hoe risico's kunnen worden beperkt en hoe je je goed voorbereidt op eventuele calamiteiten, is het belangrijk om te weten welke risico's je loopt. In deze calamiteitenwijzer zijn de grootste risico's op een rijtje gezet, specifiek gericht op de locaties van Stichting Prisma. Bij elk risico is aangegeven wat je zelf kunt doen om een calamiteit te voorkomen, hoe je je kunt voorbereiden op eventuele calamiteiten en wat je moet doen als er werkelijk iets gebeurt. Het is namelijk niet mogelijk om alle risico's uit te sluiten.

Het is niet nodig om je voortdurend zorgen te maken, maar het is wel goed om je voor te bereiden op eventuele calamiteiten, vandaar deze calamiteitenwijzer.

Heb je naar aanleiding van deze calamiteitenwijzer nog vragen?

Neem dan gerust contact op met Jan van Gestel, Adviseur Arbo en Veiligheid.

Raad van Bestuur

Stichting Prisma Waalwijk

INHOUDSOPGAVE

1. ALGEMEEN.....	5
2. WAT TE DOEN ALS DE SIRENE GAAT?.....	5
3. BRAND	7
4. EVACUATIE	8
5. UITVAL NUTSVOORZIENINGEN.....	9
6. UITVAL AKOESTISCHE BEWAKING	10
7. EXTREEM WEER DOOR SNEEUWVAL, GLADHEID, STORM EN/OF REGEN	11
8. GEVAARLIJKE STOFFEN	12
9. BELANGRIJKE TELEFOONNUMMERS EN WEBSITES.....	13
10. ACHT EERSTE HULP TIPS.....	13
10.1 BASIS	
10.2 BLOEDING	
10.3 BEWUSTELOOSHEID	
10.4 VERSLIKKING	
10.5 BRANDWOND	
10.6 BOTBREUK	
10.7 KNEUZING/VERSTUIKING	
10.8 VERGIFTING	

1. ALGEMEEN

Je kunt zelf meehelpen om de gevolgen van een calamiteit zo klein mogelijk te houden. Deze calamiteitenwijzer draagt daar aan bij doordat er per calamiteit staat beschreven hoe je je kunt voorbereiden en wat je moet doen bij een eventuele calamiteit. Lees daarom deze informatie goed door en hang de calamiteitenwijzer op een plek waar elke medewerker er regelmatig op wordt geattendeerd.

Algemene maatregelen:

Zorg dat er vervangende verlichting aanwezig is op de locatie, zoals:

- Zaklamp
- Reservebatterijen voor de zaklamp (tip: "opdraai" zaklampen)
- Kaarsen, maar denk aan brandgevaar!
- Doosje lucifers

Controleer elk half jaar of alles nog compleet en houdbaar is.

Bedenk wat je moet doen bij een ontruiming; houdt het Noodplan actueel en ga voor jezelf steeds na of je de nodige kennis nog paraat hebt.

Houd vluchtwegen te allen tijde open.

Denk aan mensen die extra hulp nodig hebben.

2. WAT TE DOEN ALS DE SIRENE GAAT?

Gemeenten hebben als taak de burgers te beschermen bij een ramp of calamiteit, hiervoor is een rampenplan ontwikkeld. Naast dit rampenplan is het heel belangrijk dat je zelf, als inwoner, weet wat je moet doen als er zich een ramp voordoet.

Elke eerste maandag van de maand worden om 12.00 uur alle sirenes in Nederland getest, een uitzondering hierop zijn de maandagen die met een nationale feestdag of met dodenherdenking samenvallen. Deze sirenes zijn er om je te waarschuwen als een ramp zich voordoet, daarnaast worden tijdens een ramp in sommige gevallen geluidswagens ingezet.

Wat te doen bij het horen van de sirenes?

Als je sirenes hoort op een ander tijdstip dan de eerste maandag van de maand, om 12.00 uur, doe dan het volgende:

1. Ga direct naar binnen
2. Sluit deuren en ramen
3. Zet de ventilatie uit
4. Zet de radio aan en stem af op Omroep Brabant Radio

3. BRAND

De rook die bij brand vrijkomt is altijd gevaarlijk, hierdoor kan je last krijgen van tranende ogen, prikkelende neus en keel en ademhalingsproblemen. Daarom is het belangrijk om bij een brand nooit in de rook te gaan staan, ook al zijn er geen directe vlammen in de buurt. Je kunt het risico en de effecten van een brand beperken door goede voorzorgsmaatregelen te treffen en op te letten.

Wat kun je doen:

- Er zijn op de locatie geschikte blusmiddelen aanwezig, zoals een blusdeken, brandslangen en/of een schuimblusser. Het is belangrijk om te weten waar die zich bevinden en blijf erop attent dat je die op de juiste wijze kan gebruiken.
- Zorg dat je de werking van de brandmeldinstallatie kent en deze kennis ook paraat houdt. Ook bij een eventueel loos alarm of storing
- Zet kooktoestellen uit als je weggaat; attendeer cliënten hier ook op.
- Laat kaarsen niet onbewaakt branden en gebruik stabiele en onbrandbare kaarsenhouders.
- Begeleid de cliënten in een juist rookgedrag; zorg daarom voor asverzamelaars.
- Laat de televisie nooit op stand-by staan.
- Maak elke keer na gebruik van de wasdroger het stoffilter schoon en leg geen kleding op of nabij de wasdroger.
- Maak regelmatig het filter van de afzuigkap schoon.
- Let op het vrij houden van de vluchtwegen.
- Houd de kennis over het noodplan actueel.
- Houd brandkranen en putten vrij.
- Gebruik nooit de lift tijdens een brand.
- Kun je het gebouw niet meer verlaten? Ga dan voor een raam aan de straatkant staan, zodat de brandweer je kan zien.
- Ga nooit terug een brandend gebouw in.

Bij rook of giftige stoffen van buiten:

- Sluit ramen en deuren en schakel eventuele ventilatiesystemen uit.
- Zet Omroep Brabant Radio aan voor informatie.
- Volg altijd de instructies op, via Omroep Brabant of de geluidswagen.

4. EVACUATIE

Bij brand:

- Breng personen in veiligheid.
- Waarschuw de brandweer.
- Bel (0)112 als de brandweer nog niet automatisch is gewaarschuwd.
- Evacueer van de brand af naar buiten.
- Sluit ramen en deuren.
- Evacueer per compartiment.
- Evacueer eerst de verdieping waar de brand is, en dan van boven naar beneden.
- Koppel niet-zelfredzame personen aan iemand die hem/haar begeleidt naar de verzamelplaats.
- Iemand die de trap niet af kan, plaats je op dezelfde verdieping, met zoveel mogelijk deuren tussen hem/haar en de brand, het liefst vlakbij een uitgang. Waarschuw de brandweer en vertel waar die persoon zich bevind.

Bij gaslek:

- Indien mogelijk, sluit de gaskraan.
- Waarschuw de brandweer. Bel buiten!
- Zet geen schakelaars meer aan of uit (dus geen ontruimingsschakelaar).
- Evacueer van boven naar beneden.
- Zet alle ramen en deuren open.
- Koppel niet-zelfredzame personen aan iemand die hem/haar begeleidt naar de verzamelplaats.

Algemeen:

Het kan voorkomen dat je bij een noodsituatie onverwacht en snel je locatie moet verlaten, doe dan het volgende:

- Sluit gas, water en licht af.
- Neem alleen hoognodige zaken mee (contant geld, eventuele medicijnen, identiteitsbewijzen en kopieën van verzekeringspapieren en een lijst met noodgegevens).
- Sluit de locatie af.

5. UITVAL NUTSVOORZIENINGEN

Het uitvallen van gas, water, elektriciteit en/of telefoon kan tot veel problemen en ongemakken leiden. Denk maar eens aan het uitvallen van de elektriciteit, waardoor sommige apparaten niet meer werken. In het geval van het uitvallen van de telefoon, is het niet meer mogelijk te bellen naar het alarmnummer 112. In dat geval worden er mobiele meldpunten geregeld bij o.a. Politiebureau en Brandweerkazernes. Bij langdurige uitval van de watervoorziening neemt het waterbedrijf maatregelen. In de woonwijken worden dan mobiele units geplaatst van waaruit water wordt verstrekt.

Bij uitval van gas

- Controleer eventuele gastoestellen in de locatie na herstel van de gasvoorziening. Het kan gebeuren dat er na een storing gevaarlijke situaties ontstaan, bijvoorbeeld waakvlammen die niet opnieuw ontstoken worden.
- Denk aan het tijdig aantrekken van warme kleding in de koudere maanden.

Bij uitval van het telefoonnet

- Als je een mobiele telefoon hebt, zorg ervoor dat deze is opgeladen.
- Zorg ervoor dat je weet waar de dichtstbijzijnde politie of brandweerpost is. Daar kun je heen als er geen telefoonverkeer meer mogelijk is, en je vanwege een levensbedreigende situatie hulp nodig hebt.
- Ga voor dringende telefoontjes naar het mobiele meldpunt.

Bij uitval van elektriciteit

- Denk aan het tijdig aantrekken van warme kleding in de koudere maanden.
- Denk aan de uitval van sondevoedingpompen; leer deze handmatig in te stellen.
- Denk aan de uitval van antidecubitus-matrassen.
- Denk aan het niet op kunnen laden van accu's van tilliften; verricht eventuele transfers met twee personen.

Watertoevoer kan worden afgesloten of drinkwater kan vervuild zijn. Het is daarom verstandig om een kleine water voorraad in flessen te hebben die regelmatig vervangen wordt. Zorg ervoor dat er altijd wat extra (houdbaar) voedsel en drinkwater aanwezig is. Telefooneer en gebruik internet alleen in noodgevallen, om overbelasting van het telefoonnetwerk te voorkomen.

6. UITVAL AKOESTISCHE BEWAKING

De veiligheid van cliënten en medewerkers is bij Prisma van primair belang. Of mensen nu wonen of werken bij Prisma, ze hebben recht op een veilige omgeving, zowel overdag als 's nachts. Die veiligheid en de borging hiervan is een blijvend aandachtspunt bij de inzet van techniek in de zorg binnen Prisma.

Voor een kleine groep cliënten van Prisma zullen op maat gemaakte afspraken worden gemaakt, het gaat dan om toepassing van techniek voor onder meer nachtelijke zorg. De zorgvraag van de cliënt in de nacht verschilt soms niet van de zorgvraag overdag en de inzet van techniek moet daarop aansluiten.

Maar waar wordt gewerkt met techniek, dient men ook rekening te houden met een eventuele uitval van deze techniek, waarbij het noodzakelijk is dat de ondersteuningsafspraken doorgang vinden. In de meeste gevallen houdt dit in dat de medewerker de plaats moet innemen van de techniek totdat de storing is hersteld, of in ieder geval zolang als noodzakelijk is.

Op elke locatie dienen, voor zover mogelijk, preventieve afspraken gemaakt te worden, waarbij in het algemeen geldt:

- Bij uitval van de CLB-apparatuur voor de nacht, blijft de laatste dienst van die avond indien er geen menselijke opvolging is.
- Bij uitval van de CLB-apparatuur voor de nacht, wordt een eventuele slaapwacht omgezet naar een wakende wacht.
- Indien een cliënt camerabewaking heeft vanwege een aandoening zal de bewaking overgenomen worden door een persoon van het eigen team. De oproep hiervan zal via de bereikbaarheidsdienst gedaan moeten worden.
- In alle andere voorkomende gevallen beslist de bereikbaarheidsdienst over de inzet van medewerkers.

7. EXTREEM WEER DOOR SNEEUWVAL, GLADHEID, STORM EN/OF REGEN

Er kan zich de situatie voordoen waarbij het door extreem weer moeilijk is om op tijd voor je dienst te zijn, gelukkig is het tegenwoordig redelijk goed te voorspellen als er extreem weer op komst is. Het KNMI geeft bij verwacht gevaarlijk weer een weeralarm af.

Als medewerker ben je er aan gehouden je in te stellen op mogelijk extreem weer, zodat je op tijd de dienst kan overnemen. Afspraken hierover dienen binnen elke locatie opgesteld te worden. Het uitgangspunt bij extreem weer is: indien door extreem weer de vervanging van een dienst op zich laat wachten, blijft de aanwezige dienst aanwezig totdat een overdracht heeft kunnen plaatsvinden.

Denk ook aan de uitvoering van gladheidbestrijding rondom je locatie om het valgevaar voor zowel cliënten als medewerkers te beperken. Zorg voor de aanwezigheid van voldoende strooizout.

8. GEVAARLIJKE STOFFEN

Dagelijks rijden er over onze wegen auto's met gevaarlijke stoffen, ook over het spoor gaan nog steeds wagons met gevaarlijke stoffen. Dit kunnen brandbare stoffen zijn als benzine, diesel en LPG maar ook allerlei chemicaliën.

De meeste transporten vinden plaats over het spoor en snelwegen, voor toelevering aan tankstations en bedrijven is er ook vervoer over plaatselijke wegen. Dit vervoer moet aan veiligheidsvoorschriften voldoen.

Transport van stoffen over grote afstand, zoals gas en olieproducten, gaat ook via buisleidingen onder de grond. Deze manier van transport is minder schadelijk en minder gevaarlijk, hierdoor is de kans op incidenten beperkt, maar ook daarop moeten we voorbereid zijn.

Gevaarlijke (giftige) stoffen komen in drie vormen voor; namelijk als gas, vloeistof of in een vaste vorm. Gas of een stof in vloeibare vorm zijn over het algemeen gevaarlijker dan een stof in vaste vorm. Lekt een giftige vloeistof uit bijvoorbeeld een tankwagen of opslagtank dan is de kans erg klein dat je daarmee in aanraking komt. Anders is het als er gassen vrijkomen. Afhankelijk van de windsnelheid en -richting kan een snel uitbreidende gaswolk ontstaan. Als je deze giftige stoffen inademt kunnen longen beschadigen en kan het zenuwstelsel worden aangetast.

Als er gevaarlijke stoffen vrijkomen:

- Sluit deuren en ramen en schakel ventilatiesystemen uit.
- Let op waarschuwingssirenes of het omroepen van berichten via een geluidswagen van de politie.
- Zet Omroep Brabant Radio aan.
- Doe wat de hulpverleners zeggen.
- Bel zelf alleen in noodgevallen omdat anders het telefoonnet overbelast raakt.
- Bij evacuatie hoor je via Omroep Brabant of de geluidswagen, waar je naar toe moet gaan.

9. BELANGRIJKE TELEFOONNUMMERS EN WEBSITES

Bereikbaarheidsdienst Prisma: 06 - 53781095

Spoedeisende technische reparaties:

Technische dienst: 06 - 51 17 85 48

Buiten kantoor tijd: SMC Teleservice: 088-7702626

Storingen akoestische systeem:

- tijdens kantooruren: Prisma ICT, 088-770 2255
- buiten kantoor tijd: bereikbaarheidsdienst of Nachtzorgcentrum Raamsdonksveer: 0162-578090

ISA- spoedlijn: 013-5118225

Landelijk alarmnummer voor politie, brandweer en ambulance: 112 (als er een acute dreiging is).

Alarmnummer voor doven en slechthorenden: 0800-8112 (met een teksttelefoon).

Politie

0900-8844 als het geen haast heeft.

0800-7000 als je anoniem wilt bellen.

Storingsnummers

Nationaal storingsnummer Gas en Stroom 0800-9009

Brabant Water 073-683 8000

Rampenzender:

Omroep Brabant Radio

Interessante websites

intranet.prismanet.nl

www.profijtvvanarbobeleid.nl

www.crisis.nl

www.risicokaart.nl

www.gifwijzer.nl

www.politie.nl

Videoclips van deze handelingen kunt u bekijken op www.ehbo.nl en YouTube

DENK VOORUIT

We hebben het goed voor elkaar in Nederland en toch kan ook in ons land een noodsituatie ontstaan. In sommige noodsituaties moet u zichzelf enige tijd redden. Het is daarom handig om u op dit soort situaties voor te bereiden. Stel bijvoorbeeld een noodpakket samen of zorg dat u eerste hulp bij ongevallen kunt geven. Op deze flyer staan acht tips voor EHBO. Lees de flyer goed door en stop deze bij de EHBO-set in uw noodpakket. Kijk voor meer informatie over voorbereiden op noodsituaties op: www.denkvooruit.nl

8 EERSTE EERSTE HULP TIPS

Het Oranje Kruis

- 1 basis
- 2 bloeding
- 3 bewusteloosheid
- 4 verslikking
- 5 brandwond
- 6 botbreuk
- 7 kneuzing/verstuiking
- 8 vergiftiging

DENK VOORUIT

BASIS

1

- **Let op de eigen veiligheid:** denk aan verkeer, gevaarlijke stoffen, elektriciteit.
- Beweeg of verplaats een (mogelijk) ernstig gewond slachtoffer niet, behalve bij gevaar.
- Bescherm een slachtoffer tegen oververhitting en onderkoeling.

BLOEDING

2

Geef bij actieve bloedingen directe druk op de wond:

- Gedurende 10 minuten.
- Gebruik hierbij verband of een schone doek.

Afhankelijk van de grootte van de wond of infectiegevaar gaat u naar de (huis)arts.

BEWUSTELOOSHEID

3

Om verstikking te voorkomen: draai een op de rug liggend bewusteloos slachtoffer op de zij:

- Bij braken.
- Bij bloedverlies in de mond.
- Als u hem alleen moet laten.

IEMAND IN NOOD LAAT JE TOCH NIET STIKKEN?

Angst of paniek kan uw hulp in de weg staan. Om u te helpen heeft Het Oranje Kruis deze 8 Eerste Eerste Hulp Tips ontwikkeld.

Om volledig te leren handelen volgt u een cursus Eerste Hulp.

Zie het cursus-aanbod op de website www.ehbo.nl

Bewaar deze tips bijvoorbeeld in:

- tas
- dashboardkastje
- keukenlade
- verbandtrommel/doos

VERSLIKKING

Stoot bij ernstige verslikking met de onderkant van uw hand tussen de schouderbladen. Ondersteun de borstkas hierbij.

Heeft dit niet het gewenste effect:

- Ga achter het slachtoffer staan, sla uw armen rond de borstkas.
- Plaats uw vuist met de duim in de hand tussen navel en onderkant borstbeen. Omvat deze vuist met de andere hand en trek beide handen met een ruk schuin omhoog naar u toe.

Wissel deze handelingen af.

Laat 112 bellen, wanneer dit niet helpt. Ga na deze handelingen met kinderen altijd naar de (huis)arts.

BRANDWOND

Koel brandwonden tenminste 10 minuten met bij voorkeur lauw stromend water.

- Koel alleen de brandwonden.
- Bescherm het slachtoffer verder tegen afkoeling.
- Smeer niets op de wond.
- Dek brandwonden steriel of zo schoon mogelijk af.

Ga naar een arts bij:

- Blaren.
- Ernstige brandwonden.
- Brandwonden op het gezicht, gewrichten, handen, voeten en geslachtsorganen.
- Brandwonden door elektriciteit of chemische stoffen.
- Bij inademing van rook/hete gassen.

BOTBREUK

Gebroken arm:

- Ga naar het ziekenhuis.
- Laat het slachtoffer zelf de arm vasthouden.

Gebroken been:

- Beweeg het been niet.
- Leg een dekenrol/jassen langs een gebroken been en bel 112.

Symptomen botbreuk:

- Pijn.
- Onvermogen om het betreffende lichaamsdeel te bewegen.
- Zwelling.
- Soms een abnormale stand.

KNEUZING/VERSTUIKING

Koel om de pijn te bestrijden minstens 10 minuten met water, gebruik eventueel ijs of een coldpack.

- Leg een doek tussen ijs/coldpack om bevriezing tegen te gaan. Geef rust aan het getroffen lichaamsdeel.
- Is er sprake van een forse zwelling, denkt u aan een breuk of blijft de pijn ondanks rust, neem dan contact op met de (huis)arts.

VERGIFTIGING

Bel 112 bij vergiftigingen.

- Geef door om welke vergiftiging het gaat.
- Neem of geef de verpakking of resten mee.

